

VIROLAINEN LAITOS

Helsingin yliopiston virolainen laitos sai alkunsa v. 1939, jolloin eduskunta vahvisti Suomen ja Viron välisen kulttuurisopimuksen. Sopimuksessa sanottiin mm., että Helsingin yliopistoon perustetaan virolainen instituutti, jonka kustannuksista valtio pitää huolen yliopiston menoarvion yhteydessä. Laitoksen tehtävänä on edistää viron kielen ja virolaisen kulttuurin tuntemusta ja tutkimista tarjoamalla kirjastossaan sekä opiskelijoille ja tutkijoille että mahdollisuuksien mukaan muillekin asianharrastajille tilaisuus tutustua Viroa koskevaan kirjallisuuteen ja muuhun aineistoon.

Sotien takia voitiin laitoksen kirjaston perustamiseen ryhtyä varsinaisesti vasta v. 1945. Sodan jälkeisissä oloissa tuotti kirjojen hankkiminen aluksi suuria vaikeuksia. Laitoksen ensimmäinen esimies professori Lauri Kettunen deponoi laitokseen joukon teoksia omasta kirjastostaan, ja professorinrouva Hilja Kettunen lahjoitti ne myöhemmin laitoksen omaisuudeksi.

Sittenmin laitoksen kirjasto on kasvanut jatkuvasti, ja se on nykyisin maamme laajin Viroa koskeva kirjasto. Kirjaston nykyinen nidosluku on noin 6 500. Pääosa teoksista on kaukokirjallisuuden, kirjallisuuden historian sekä kielentutkimuksen alalta. Kirjaston muista osastoista mainittakoon mm. Viron kansanrunous, kansatiede, historia, musiikki, teatteri ja taide. Useita teoksia on kahtena tai useampana kappaleena, mikä onkin tarkoituksenmukaista, koska opiskelijoille annetaan kirjastosta kotilainoja. Muualta opiskelijoiden olisi vaikeaa, jopa mahdotonta saada alan kirjoja käyttöönsä. Kirjoja saadaan Neuvosto-Virosta tavallisten hankintojen lisäksi lahjoituksina ja vaihtokappaleina. Vaihto-osapuolista mainittakoon esim. Tallinnasta Keele ja Kirjanduse Instituut, Välismaaga Sõpruse ja Kultuurisidemete Arendamise Eesti Ühing ja Fr.R. Kreutzwaldi nim. Eesti NSV Riiklik Raamatukogu ja Tartosta Tartu Riikliku Ülikooli Teaduslik Raamatukogu. Myös Viron emigranttikirjallisuutta on hankittu laitokseen. Kirjaston viime vuosien kartuntaa on lisännyt erityisesti se, että laitos on saanut lahjoituksenluonteisina ostoina satoja teoksia professo-

rien Eino Leskisen, Lauri Postin ja Kaarle Krohnin kirjastoista.

V. 1961 sovittiin Suomen ja Neuvostoliiton tieteellisteknillisen yhteistoimintakomitean välityksellä siitä, että virolainen laitos saa mikrofilmijäljennöksen Viron SNT:n Tiedeakatemian Kielen ja Kirjallisuuden Instituutin hallussa olevista viron kansankielen sanasto- ja tekstikokoelmista. Laitos puolestaan luovuttaa instituutille vastineeksi mikrofilmijäljennöksen Sanakirjasäätiön kansankielen sanakokoelmista. Mikrofilmien luovutus on nyt loppuun suoritettu. Virolaisessa laitoksessa on tutkijain ja opiskelijain käytettävissä 380 mikrofilmikotelo, joihin sisältyy kaikkiaan 1 080 000 sanalippua viron kansankielen sanastoaineeksi, 91 300 sivua murtektejä ynnä äänne- ja muoto-opillisia yleiskatsauksia eri murteista sekä 256 000 sanalippua paikannimistöä. Vastinekopiot Sanakirjasäätiön kokoelmista, yhteensä 575 rullaa (5 400 000 sanalippua), on luovutettu Kielen ja Kirjallisuuden Instituutille kahdessa erässä, vuosina 1964 ja 1970.

Virolaisen laitoksen esimies on prof. Aimo Turunen. Viron kielen lehtorina on tällä hetkellä filologiatieteiden kandidaatti Jaak Peebo Tarton yliopistosta. Laitoksen assistenttina on fil. lis. Kaija Metsä-Heikkilä; hän hoitaa myös laitoksen kirjastoa.